

ירושלים, י"ד בכסלו התשע"ז
14 בדצמבר 2016
381/2016

סיכום מאזן התשלומים של ישראל לרבעון השלישי של שנת 2016 Israel's Balance of Payments - July - September 2016

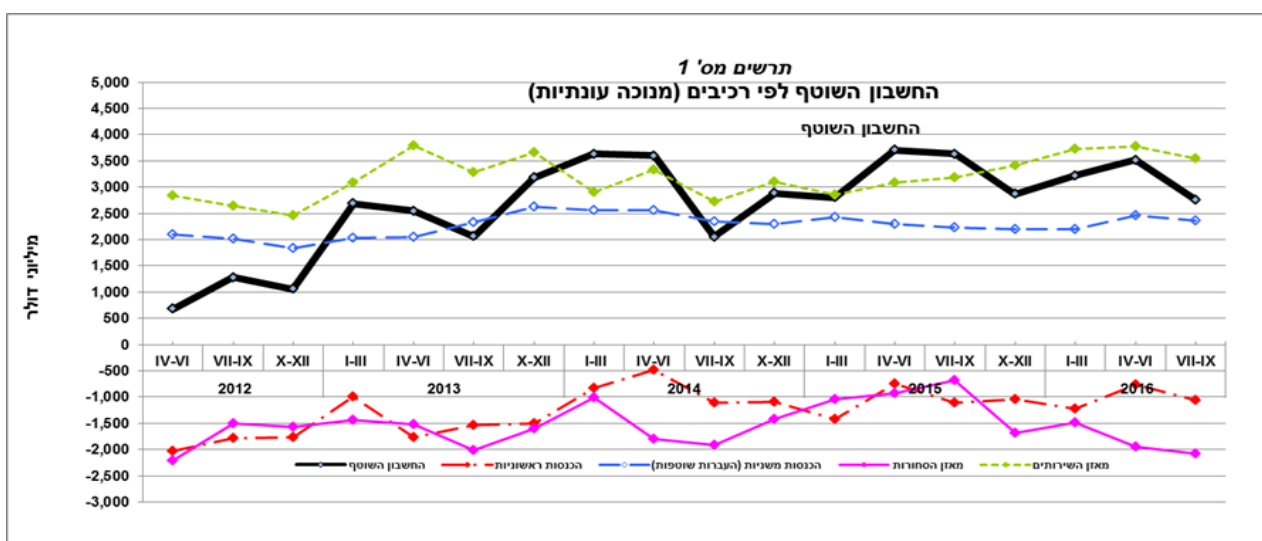
ברבעון השלישי של שנת 2016:

- העודף בחשבון השוטף* הסתכם ב-2.8 מיליארד דולר, בהמשך לעודף של 3.5 ברבעון הקודם.
- מאזן הסחורות והשירותים* הסתכם בעודף של 1.5 מיליארד דולר, בהמשך לעודף של 1.8 ברבעון הקודם.
- יצוא הסחורות והשירותים* הסתכם ב-23.9 מיליארד דולר, בדומה לרבעון הקודם.
- יבוא הסחורות והשירותים* עלה ב-1.7% בהשוואה לרבעון הקודם והסתכם ב-22.5 מיליארד דולר.
- בהשקעות ישירות של תושבי ישראל בחו"ל חלה עליה של 8.6 מיליארד דולר, בהשוואה למוצע של 2.5 בארבעת הרבעונים הקודמים.
- השקעות נטו של תושבי חו"ל, בניירות ערך ישראלים סחירים, עלו ב-4.3 מיליארד דולר לעומת ירידה של 1.7 מיליארד דולר ברבעון הקודם.
- יתרות מטבע החוץ של ישראל עלו ב-1.3 מיליארד דולר, לאחר עלייה ממוצעת של 2.3 מיליארד דולר בארבעת הרבעונים הקודמים, והסתכמו בסוף ספטמבר¹ ב-98.4 מיליארד דולר.
- חוב חיצוני נטו: עלייה בעודף הנכסים על התחייבויות, העודף הסתכם ב-125 מיליארד דולר בהשוואה ל-107 ברבעון המקביל אשתקד.

* בדולרים שוטפים ובניכוי השפעת העונתיות.

לוחות

לידיעת הקוראים, בחודש יוני עודכנו נתוני מאזן התשלומים של ישראל לשנים 2011 עד 2015 [פירוט נוסף בסוף ההודעה](#).

לנתוני תרשים 1

¹ כולל שינויים בערך הנכסים הנובעים מתנדויות בשערי החליפין או במחירי הנכסים המוחזקים.

א. החשבון השוטף (לוחות 1 ו-2)**א.1 כללי**

הנתונים על הגירעון בחשבון השוטף מתקבלים מסיכום מאזן התשלומים שנערך בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה לרבעון השלישי של שנת 2016. הסיכום כולל את עסקאות תושבי ישראל עם חו"ל בחשבון הסחורות, השירותים, ההכנסות הראשוניות (הכנסות מהשקעות פיננסיות ומשכר עבודת שכיר) וההכנסות המשניות (העברות שוטפות) בדולרים שוטפים ובניכוי השפעת העונתיות.

לוח א. התפתחות החשבון השוטף
מיליוני דולרים, נתונים מנוכי עונתיות

תקופה	חשבון סחורות	חשבון שירותים	חשבון הכנסות ראשוניות	חשבון הכנסות משניות (העברות שוטפות)	החשבון השוטף
2013 I-III	-1,434	3,082	-990	2,031	2,689
2013 IV-VI	-1,522	3,786	-1,774	2,054	2,544
2013 VII-IX	-2,018	3,278	-1,535	2,334	2,058
2013 X-XII	-1,599	3,668	-1,506	2,621	3,183
2014 I-III	-1,016	2,904	-826	2,567	3,629
2014 IV-VI	-1,801	3,334	-490	2,555	3,599
2014 VII-IX	-1,910	2,728	-1,109	2,340	2,050
2014 X-XII	-1,429	3,099	-1,090	2,303	2,883
2015 I-III	-1,049	2,850	-1,426	2,426	2,802
2015 IV-VI	-928	3,090	-747	2,292	3,707
2015 VII-IX	-684	3,191	-1,107	2,235	3,635
2015 X-XII	-1,690	3,407	-1,040	2,195	2,872
2016 I-III	-1,492	3,731	-1,218	2,200	3,220
2016 IV-VI	-1,956	3,770	-761	2,466	3,519
2016 IV-VI	-2,086	3,544	-1,057	2,359	2,760

ירידה בעודף בחשבון השוטף מ-3.5 מיליארד דולר ברבעון השני 2016, ל-2.8 מיליארד דולר ברבעון הנוכחי, תוצאה, בעיקר, של ירידה בעודף בחשבון הסחורות והשירותים (מ-1.8 מיליארד דולר ברבעון השני ל-1.5 ברבעון השלישי), וכן ירידה של כ-300 מיליון דולר בחשבון ההכנסות הראשוניות.

א.2 חשבון הסחורות והשירותים (לוחות 3, 4, 9 ו-10)

יצוא הסחורות והשירותים, בדולרים שוטפים ובניכוי השפעת העונתיות, הסתכם ברבעון השלישי של 2016 ב-23.9 מיליארד דולר - בדומה לרבעון הקודם.

יבוא הסחורות והשירותים הסתכם ב-22.5 מיליארד דולר, עליה של 1.7% בהשוואה לרבעון הקודם.

הגירעון **בחשבון הסחורות (לוחות 3 ו-10)** - יצוא פחות יבוא, ברבעון השלישי של 2016, בניכוי השפעת העונתיות, הסתכם ב-2.1 מיליארד דולר, בדומה לגירעון ברבעון השני, שהסתכם ב-2 מיליארד דולר.

נתוני היצוא והיבוא של סחורות במאזן תשלומים כוללים את הסחר עם הרשות הפלסטינית והתאמות מאזן תשלומים נוספות לנתוני סחר חוץ ([בהודעה מתפרסם לוח המפרט את התאמות נתוני יצוא ויבוא סחורות, על פי סחר חוץ, להגדרות מאזן תשלומים - לוח מס' 10](#)).

יצוא הסחורות, בניכוי השפעת העונתיות, הסתכם ברבעון השלישי של 2016 ב-14.0 מיליארד דולר בהמשך ל-13.9 מיליארד דולר ברבעון הקודם.

יבוא הסחורות עלה ב-1.2% לעומת הרבעון הקודם והסתכם ב-16.1 מיליארד דולר, מזה: היבוא הביטחוני היה 0.8 מיליארד דולר. יוזכר שערך יבוא הסחורות אינו כולל את הוצאות הובלת הסחורות לישראל וביטוחם (הנכללים בחשבון השירותים). העודף **בחשבון השירותים (לוחות 4 ו-9)** ברבעון השלישי של 2016 - לאחר ניכוי השפעת העונתיות - הסתכם ב-3.5 מיליארד דולר, בהמשך לעודף של 3.8 מיליארד דולר ברבעון הקודם.

יצוא השירותים הסתכם ב-9.9 מיליארד דולר - בניכוי השפעת העונתיות.

יצוא שירותים עסקיים אחרים המהווה כ-77% מתוך סך יצוא השירותים - לאחר ניכוי השפעת העונתיות- ברבעון השלישי של 2016 הסתכם ב-7.7 מיליארד דולר, לעומת 7.8 מיליארד דולר ברבעון הקודם.

שירותים עסקיים אחרים כוללים שירותי תוכנה ומחשוב, שירותי מחקר ופיתוח, תקשורת, שירותי הנדסה, תמלוגים, עמלות ושירותים אחרים. בנוסף, כלולים גם תקבולים מחו"ל כתוצאה ממכירת חברות הזנק ישראליות (Start-up) לתושבי חו"ל- יצוא זה כלול בענף המו"פ של שירותים עסקיים והסתכם ברבעון השלישי של השנה ב-302 מיליון דולר, בהשוואה ל-400 מיליון דולר ברבעון הקודם.

יצוא שירותי התיירות - לאחר ניכוי השפעת העונתיות וללא הוצאותיהם של עובדים זרים בישראל-הסתכם ברבעון השלישי של השנה ב-1.1 מיליארד דולר.

יצוא שירותי הובלה ותחבורה - בניכוי השפעת העונתיות - הסתכם ב-0.9 מיליארד דולר ברבעון השלישי של 2016, דומה לרמתו ברבעון הקודם.

יבוא השירותים, לאחר ניכוי השפעת העונתיות, הסתכם ב-6.4 מיליארד דולר ברבעון השלישי של 2016 - עלייה של 3.2% בהשוואה לרבעון הקודם.

יבוא השירותים העסקיים האחרים - שמהווה כ-47% מסך כל יבוא השירותים- הסתכם ב-3 מיליארד דולר- עלייה של 1.5% לעומת הרבעון הקודם.

יבוא שירותי תיירות ברבעון השלישי של 2016- בניכוי השפעת העונתיות - הסתכם ב-1.4 מיליארד דולר, עלייה של 7.9% בהשוואה לרבעון הקודם.

יבוא שירותי הובלה ותחבורה ברבעון השלישי של 2016 הסתכם ב-1.8 מיליארד דולר, בהמשך ל-1.7 מיליארד דולר ברבעון הקודם.

א.3 חשבון ההכנסות הראשוניות (בגין השקעות פיננסיות ושכר עבודה) (לוח 5)

חשבון זה מורכב מהכנסות של תושבי ישראל בגין השקעות פיננסיות בחו"ל (תקבולי ריבית, דיבידנדים ורווחים שלא חולקו), ועבודה שכירה של תושבי ישראל בחו"ל בניכוי הכנסות של תושבי חו"ל מהשקעות פיננסיות ועבודה שכירה בישראל.

חשבון ההכנסות הראשוניות, בגין השקעות פיננסיות ושכר עבודה, בניכוי השפעת העונתיות, הסתכם בגירעון של 1.1 מיליארד דולר ברבעון השלישי של 2016.

חשבון ההכנסות נטו בגין השקעות פיננסיות: הכנסות מהשקעות תושבי ישראל בחו"ל בניכוי הכנסות תושבי חו"ל על השקעותיהם הפיננסיות בישראל - הסתכם בגירעון של 47 מיליון דולר ברבעון השלישי של 2016.

הכנסות תושבי ישראל מהשקעות פיננסיות בחו"ל - בניכוי השפעת העונתיות- הסתכמו ב-2.3 מיליארד דולר ברבעון השלישי של 2016. הכנסות תושבי חו"ל מהשקעותיהם הפיננסיות בישראל - בניכוי השפעת העונתיות - הסתכמו ב-2.3 מיליארד דולר ברבעון השלישי של 2016 בהמשך ל-2.0 מיליארד דולר ברבעון השני של שנת 2016. חשבון ההכנסות בגין תשלומים לעובדים שכירים - הכנסות מעבודה של ישראלים בחו"ל בניכוי הוצאות על עבודה של זרים בישראל - הסתכם בגירעון של 1.0 מיליארד דולר ברבעון השלישי של השנה.

4.א חשבון ההכנסות המשניות (העברות שוטפות) (לוח 6)

חשבון ההכנסות המשניות ברבעון השלישי של שנת 2016, לאחר ניכוי השפעת העונתיות, הסתכם בעודף של 2.4 מיליארד דולר - בהמשך לממוצע של 2.3 מיליארד דולר בארבעת הרבעונים האחרונים.

ב. חשבון ההון (לוח 6)

העברות ההון נטו לישראל ברבעון השלישי של 2016 הסתכמו ב-0.6 מיליארד דולר.

ג. החשבון הפיננסי (לוחות 7 ו-11)

1.ג כללי

החשבון הפיננסי כולל את העסקאות הפיננסיות בין תושבי ישראל לתושבי חו"ל, ואינו כולל שינויים בערך הנכסים הנובעים מתנדודות בשערי החליפין או במחירי הנכסים המוחזקים.

לוח ב. התפתחות החשבון הפיננסי
מליזני דולרים, נתונים מקוריים

תנועות פיננסיות נטו					השקעות תושבי חו"ל בישראל					השקעות תושבי ישראל בחו"ל					
2016-IX-III	2016-IV-III	2016-I-III	2015-X-III	2015-VII-IX	2016-VI-III	2016-VI-III	2016-I-III	2015-X-III	2015-VI-III	2016-IX-III	2016-VI-III	2016-I-III	2015-X-III	2015-VII-IX	
5,720	-1,291	-1,354	5,373	-1,739	2,898	2,697	2,894	1,148	2,379	8,618	1,406	1,540	6,521	640	השקעות ישירות
-3,753	859	-1,501	-3,745	829	4,347	-1,715	1,883	5,224	-865	593	-856	382	1,479	-36	השקעות בניירות שך סחירים (1)
679	-1,533	-439	346	1,899	-690	982	42	602	-2,269	-11	-551	-398	948	-370	השקעות אחרות (2)
1,305	2,516	3,023	1,573	1,904						1,305	2,516	3,023	1,573	1,904	יתרות מט"ח בחו"ל
3,650	439	50	3,280	3,303	6,555	1,964	4,819	6,974	-755	10,204	2,403	4,868	10,254	2,548	סך כל ההשקעות

(1) כולל מכשירים פיננסיים בגזרים נטו- ביצר הנכסים

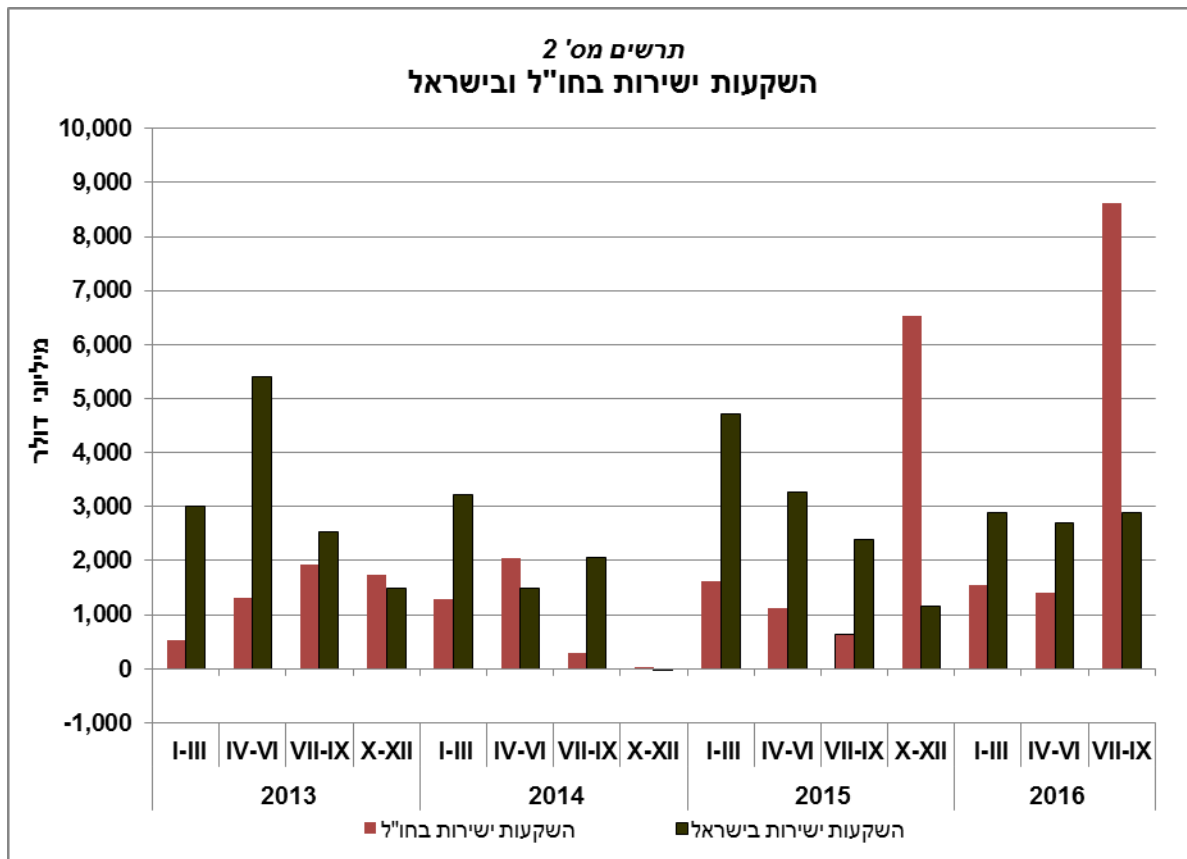
(2) בחשבון זה נכללים: הלוואות מזמנים ופקדונות, אשראי מסחר, נכסים או התחייבויות שלא נכללים בסעיפים האחרים

2.ג השקעות ישירות

השקעות ישירות מאפשרות למשקיע לקבל זכויות הצבעה במועצת המנהלים ולהשתתף בניהול החברה. השקעות אלה כוללות - בנוסף להון מניות - גם רווחים שלא חולקו והון אחר המושקע בחברות עסקיות, כגון הלוואות בעלים.

ההשקעות הישירות של תושבי ישראל בחו"ל עלו ברבעון השלישי של שנת 2016 ב-8.6 מיליארד דולר, לעומת עלייה של 1.4 מיליארד דולר ברבעון השני 2016.

ההשקעות הישירות של תושבי חו"ל בישראל עלו ברבעון השלישי של שנת 2016 ב-2.9 מיליארד דולר בהמשך לעלייה של 2.7 מיליארד דולר ברבעון השני 2016.

[לנתוני תרשים 2](#)

ג.3 השקעות בניירות ערך סחירים

עליה של 0.6 מיליארד דולר בהשקעות נטו של תושבי ישראל בניירות ערך זרים סחירים, ברבעון השלישי של שנת 2016 לאחר ירידה של כ- 0.9 מיליארד דולר ברבעון הקודם.

עלייה של 4.3 מיליארד דולר בהשקעות נטו של תושבי חו"ל בניירות ערך ישראלים סחירים, ברבעון השלישי של שנת 2016 לעומת ירידה של 1.7 מיליארד דולר ברבעון הקודם.

ג.4 השקעות אחרות

חשבון זה כולל הלוואות, מזומנים ופיקדונות, אשראי מסחרי ונכסים או התחייבויות שלא נכללים בסעיפים האחרים של החשבון הפיננסי.

השקעות אחרות של תושבי ישראל בחו"ל ברבעון השלישי של 2016 נותרו כמעט ללא שינוי, לאחר ירידה של 0.6 מיליארד דולר ברבעון השני של 2016.

ירידה בהשקעות האחרות של תושבי חו"ל בישראל של 0.7 מיליארד דולר ברבעון השלישי של 2016.

ג.5 יתרות מט"ח בחו"ל - עליה של 1.3 מיליארד דולר בנכסי הרזרבה, מזה 1.2 מיליארד דולר תוצאה של

רכישת מט"ח ע"י בנק ישראל.

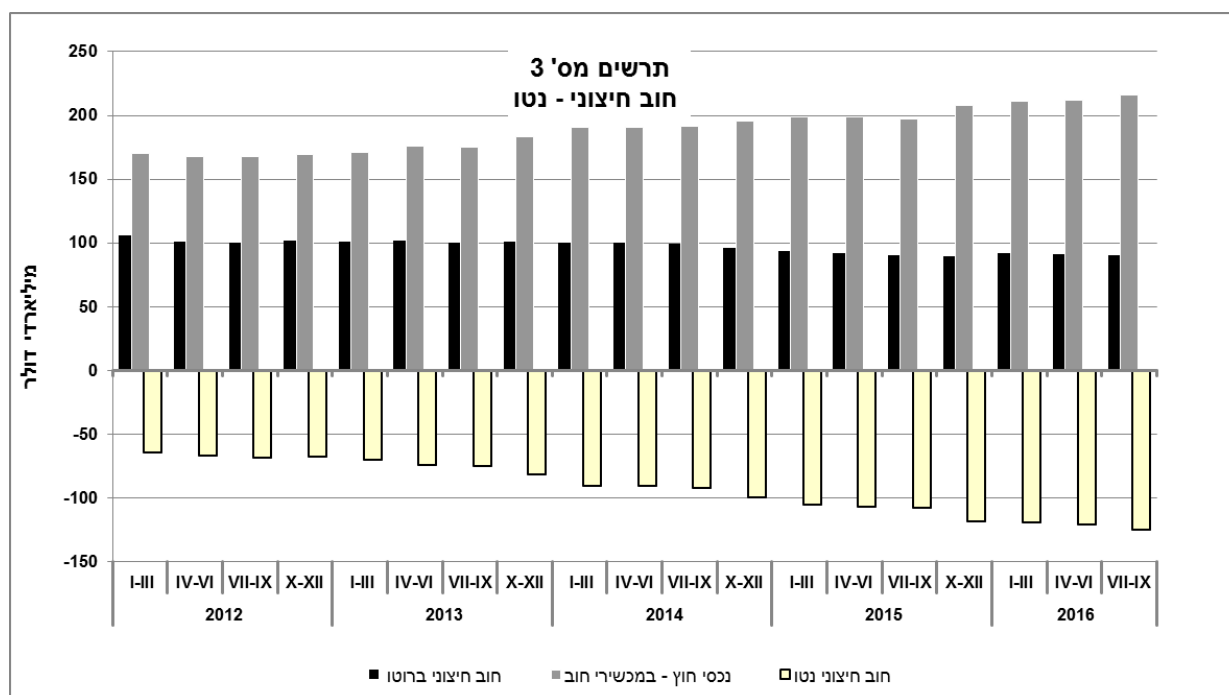
ד. מצבת הנכסים והתחייבויות של המשק כלפי חו"ל (לוחות 8 ו-12)

ד.1 מאזן הנכסים והתחייבויות של המשק כלפי חו"ל (International Investment Position)

בסוף ספטמבר 2016 הסתכם המאזן בעודף של נכסים על התחייבויות בסך 95.6 מיליארד דולר. נכסי המשק בחו"ל בסוף ספטמבר 2016 הסתכמו ב-376 מיליארד דולר, זאת לעומת התחייבויות המשק לחו"ל שהסתכמו ב-280 מיליארד דולר.

ד.2 החוב החיצוני נטו של המשק: עודף הנכסים על התחייבויות של המשק מול חו"ל במכשירי חוב בלבד (חוב

חיצוני נטו שלילי) הסתכם ב-125.2 מיליארד דולר בסוף ספטמבר 2016 לעומת 107.3 מיליארד דולר ברבעון המקביל אשתקד.

לנתוני תרשים 3

לתשומת לבם של הקוראים ביוני 2016 נערכו השינויים הבאים:

- **תיקונים בשנים אחורה** - עדכונים במאזן תשלומים נעשו החל משנת 1995 ואילך.
- **שינוי מתודולוגי (בהתאם למדריך הבין לאומי של מאזן התשלומים BPM6)** באמידת סחורות המגיעות לישראל לעיבוד נוסף, כאשר הבעלות על הסחורות לאורך כל התהליך היא של חברה זרה, והסחורות לאחר העיבוד נשלחות לחו"ל: במקרים אלו במאזן התשלומים נזקק התשלום לחברות הישראליות עבור שירותי העיבוד (הייצור) ביצוא השירותים. הגעת הסחורות לעיבוד מחו"ל לארץ ושליחתן מהארץ לחו"ל אינה נרשמת ביצוא ויבוא הסחורות במאזן התשלומים.
- **יצוא ויבוא שירותים:** עודכנו בהתאם לתוצאות הסקר האחרון (שנת 2012). נתונים עודכנו החל משנת 2011 ואילך.
- **נתוני המסחר הבין לאומי בסחורות שאינן עוברות את גבולות המדינה עודכנו.** נתונים אלה כוללים סחורות שנקנו בחו"ל ונמכרו בחו"ל ללא עיבוד נוסף ולא עברו דרך גבולות המדינה, כמו כן נכללות סחורות שיוצרו בחו"ל באמצעות קבלני משנה או חברות בנות זרות ונמכרו ע"י החברות הישראליות בחו"ל, ולא עברו את גבולות המדינה. הנתונים עודכנו החל משנת 2012 ואילך, בהתאם לתוצאות סקר לשנה זו- עסקאות אלו נרשמות בחשבון השוטף - מתווספות ליצוא הסחורות (יצוא סחורות נטו לוחות 3 ו-10).